

TÜBİTAK

TEKNOLOJİ VE YENİLİK DESTEK PROGRAMLARI BAŞKANLIĞI (TEYDEB)

**1601 - TÜBİTAK YENİLİK VE GİRİŞİMCİLİK ALANLARINDA KAPASİTE
ARTIRILMASINA YÖNELİK DESTEK PROGRAMI**

MENTOR ARAYÜZÜ (BİGG+) ÇAĞRISI

Bu çağrı KOBİ'lerin iş geliştirme ve yenilik kapasitelerini artırmaya yönelik mentorluk mekanizmaları oluşturulması ve yürütülmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi amacı ile açılmıştır. Çağrının hazırlanmasında 1601 Yenilik ve Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı Uygulama Esasları temel alınmıştır.

Çağrıda belirtilmeyen hususlar için 1601 Yenilik ve Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı Uygulama Esaslarındaki hükümler geçerli olacaktır.

1. Çağrı Kodu:

1601-2019-1

2. Çağrı Başlığı:

KOBİ'lerin İş Geliştirme ve Yenilik Kapasitelerini Artırmaya Yönelik Mentorluk Mekanizmaları Oluşturulması ve Yürütülmesine Yönelik Destek Çağrısı

3. Çağrının Konusu ve Amacı:

1. Türkiye'deki işletmelerin %99'undan fazlası KOBİ statüsündedir. Ekonomik ve teknolojik değişimlerin getirdiği rekabet baskısının üzerinden gelebilmeleri için KOBİ'lerin verimlilik artışı, büyüme ve kurumsallaşmaya ihtiyaçları vardır.¹ Kurum dışı bilgi kaynaklarına erişim ve kurum içi öğrenme yetkinliklerinin geliştirilmesi bu ihtiyaçların karşılanmasında önemli faktörlerdir. KOBİ'ler mentorluk hizmeti ile rekabet koşullarına uyum konusundaki farkındalıklarını artırabilir ve değişim sürecinde karşılaştıkları sorunları daha kolay çözebilir.²
2. TÜBİTAK, KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik projelerini desteklemek için çeşitli programlar yürütmektedir. Ancak Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinden elde edilen sonuçların sürdürülebilir şekilde ekonomik değere dönüştürülmesi, çok boyutlu bir süreçtir. KOBİ'lerin bu projelerden elde ettikleri çıktılarını daha hızlı biçimde ticarileştirebilmesi; Ar-Ge ve yenilik kapasitelerini geliştirerek piyasada rekabet üstünlüğü sağlayabilecekleri ürün ve süreçler geliştirebilmeleri gibi konularda, mentorluk mekanizmasının etkin bir araç olabileceği değerlendirilmektedir.
3. 1601-2015-3 kodlu Mentor Eğiticisi Çağrısı ile belirli nitelikleri³ taşıyan uzmanlara mentorluk eğitimi veren Uygulayıcı Kuruluşlara destek sağlanmış ve farklı alanlarda birikim ve deneyim sahibi kişilerden bir Mentor Havuzu oluşturulmuştur. Bu çağrı ile oluşturulmuş havuz, gerektiğinde Arayüzler tarafından güncellenerek kullanılabilir.
4. Araştırma ve Yenilik alanlarına ayrılan kamu kaynaklarının daha etkin ve verimli kullanılabilmesi amacıyla, TÜBİTAK TEYDEB Programları kapsamında desteklenen KOBİ'lerin ürün ve hizmetlerinin ticarileştirmesi, bu KOBİ'lerin yeni pazarlara girmesi ve ihracat kapasitelerinin artırılması için mentorluk mekanizması geliştirilip uygulanması bu çağrının gerekçesi olarak görülmektedir.
5. Bu çağrının hedefi, nitelikli bir mentorluk mekanizması ile TÜBİTAK Ar-Ge ve yenilik desteklerinden faydalanmış KOBİ'lerin yenilikçi ürünlerini pazara sunarak yurtiçi ve yurtdışı rekabet güçlerinin artırılmasını sağlamaktır. Mentorluk hizmeti alan KOBİ'lerin aşağıdaki alanlarda gelişme göstermeleri beklenmektedir:
  - Ciroda artış
  - Mevcut pazar payında artış
  - Yeni pazarlara giriş
  - Yurtdışına satış ya da mevcut yurtdışı satışlarında artış.
6. Mentorluk hizmetinin KOBİ'ler üzerinde iki boyutta etkisi olması beklenmektedir:
  - Ticari Olgunluk seviyesinde artış (Örneğin ürün geliştirme aşamasında olan firmaların satış yapması, satış geliri olan firmaların pazar çeşitliliği sağlaması, ihracat yapması vb.)
  - Ar-Ge ve yenilik kapasitesinde artış (Örneğin yenilik alanındaki faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanması, yenilik faaliyetlerinin kurumsal olarak yürütülmesi vb.).

¹ T.C. Kalkınma Bakanlığı (2013) Onuncu Kalkınma Planı 2014-2018.

² Brien, E.O., Hamburg, I. (2014). Supporting sustainable strategies for SMEs through training, cooperation and mentoring. Higher Education Studies, Vol.4, 61-69.

³ Mentor adaylarında sağlanması gereken asgari deneyim yılı aşağıda belirtilmiştir:

- Sanayide yöneticilik deneyimi olan adaylar için 10 yıl;
- Girişimcilik deneyimi olanlar için 10 yıl
- Mentorluk deneyimi olanlar için 10 yıl
- Hem girişimcilik hem mentorluk deneyimi olanlar için 5 yıl iş deneyimi.

4. Çağrının Kapsamı:

1. Bu çağrı sonucunda oluşturulacak Arayüzler ile KOBİ'lere mentorluk hizmeti verilmesi hedeflenmektedir. Çağrı kapsamında mentorluk hizmeti, "alanında karşısındakinden daha fazla bilgi ve deneyimi olan ve bu özelliğinden faydalandırmayı bilen ve isteyen kişilerin deneyim ve birikimlerini KOBİ'lere aktararak yenilik yönetimi ve ticarileştirme süreçlerinde rehberlik etmeleri" olarak tanımlanmaktadır.
2. Çağrı kapsamında desteklenen Arayüzler tarafından aşağıda belirtilen faaliyetler gerçekleştirilecektir:
  - a. Mentorluk hizmeti veren arayüz mekanizmalarının oluşturulması,
  - b. Mevcut mentorluk havuzunun çağrı hedefleri doğrultusunda, gerektiğinde yeni adaylar da eklenerek güncellenmesi,
  - c. Mentorluk Arayüzleri aracılığıyla TÜBİTAK TEYDEB Programlarından destek alan KOBİ'lerin Ar-Ge ve yenilik kapasitelerinin artırılmasına yönelik mentorluk hizmeti verilmesi.
3. Çağrı kapsamında verilecek mentorluk hizmetinde her KOBİ için aşağıda belirtilen faaliyetler gerçekleştirilecektir:
  - a. KOBİ'nin iş geliştirme ve yenilik kapasitesini artırmaya yönelik gereksinimlerinin analiz edilmesi,
  - b. KOBİ'nin uygun mentor ile eşleştirilmesi,
  - c. KOBİ ile mentorun birlikte çalışma planı oluşturmasının sağlanması,
  - d. Çalışma planının yürütülmesinin sağlanması,
  - e. Mentorluk sürecinin KOBİ'ye katkılarının değerlendirilmesi.
4. Bu çağrı ile desteklenmesi uygun bulunan Arayüzlerin yukarıda belirtilen faaliyetleri yürütmesi hedeflenmektedir. Bu faaliyetlerin yürütülmesi için Arayüzlerde mentorlar dışında Proje Yürütücüsü ve Mentor Süreç Yöneticisi olarak iki temel rol tanımlanmıştır. Bu rollerin işlevleri aşağıdaki gibidir:

Proje Yürütücüsü (PY):

  - Onay işlemleri (KOBİ analizi, mentor kısa listesi, raporlar vb.)
  - Mentor atamasının yapılması
  - Sürecin TÜBİTAK tarafından talep edilen standartlarda yürütülmesi

Mentor Süreç Yöneticisi (MSY):

  - KOBİ analizinin gerçekleştirilmesi
  - Mentor listesinin oluşturulması
  - İş planının onayı
  - Raporların değerlendirilmesi.
5. PY ve MSY projede kilit personel niteliğinde olduklarından Arayüz bünyesinde istihdam edilmeleri zorunludur. Bu roller için danışmanlık ve hizmet alımı KABUL EDİLMEYECEKTİR.
6. PY ve MSY olarak görev yapacak personelin en az 10 yıl iş deneyimine sahip olması ve aşağıdaki şartlardan en az bir tanesini yerine getirmiş olması zorunludur:
  - Özel sektör ya da kamuda yöneticilik deneyimi
  - Girişimcilik deneyimi
  - Mentorluk deneyimi
7. Asgari iş deneyimi ve diğer hususlar ilgili personelin özgeçmişinde belirtmeli ve özgeçmiş destekleyici dokümanlarla beraber sunulmalıdır. PY ve MSY olarak görev yapacak kişilerin mentorluk alanında nitelik ve yeterliliği, panel sürecinde özellikle değerlendirilecektir.
8. Proje ekibinde bir PY olacaktır. MSY sayısı, mentorluk hizmeti verilecek KOBİ sayısına göre değişecektir. Her bir MSY aynı anda en fazla 30 KOBİ'ye verilen hizmetten sorumlu olacaktır.

9. Çağrı kapsamında seçilen arayüzler, KOBİ'lere sağlayacakları mentorluk hizmeti ile ilgili faaliyetlerini TÜBİTAK – TEYDEB Proje Değerlendirme ve İzleme Sistemi (PRODİS) üzerinden yürüteceklerdir.
10. KOBİ'ye verilecek mentorluk hizmeti saat üzerinden değerlendirilecektir. Verilecek mentorluk hizmeti süresinin saat birimi üzerinden üst sınırı, KOBİ analizi ve yapılan diğer değerlendirmeler sonucunda belirlenen (1) KOBİ olgunluk seviyesi, (2) Ar-Ge ve yenilik kapasitesine göre hesaplanır. Bu hesaplamada kullanılacak tablo aşağıdadır.

KOBİ Olgunluk Seviyesi

		O1	O2	O3	O4
Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesi	Mentorluk süresi (saat)				
	Y1	40	32	24	24
	Y2	36	28	21	21
	Y3	32	25	19	19
	Y4	28	22	16	0

11. Mentorluk hizmeti verilecek kuruluşun KOBİ Olgunluk Seviyesi aşağıdaki gibi tespit edilir:

- Satış yapmamış KOBİ'ler için KOBİ Olgunluk Seviyesi O1 olarak belirlenir.
- Kuruluş yaşından bağımsız olarak satış yapmış KOBİ'lerin olgunluk seviyelerinin belirlenmesi için aşağıdaki tablo kullanılır:

Ulusal pazarda

		KOBİ Olgunluk Seviyesi	Tek ürün-tek müşteri	Tek ürün-farklı müşteri / farklı ürün-tek müşteri	Farklı ürün-farklı müşteri
Uluslararası pazarda	İhracat var		O2	O3	O4
	İhracat yok / Sürekliliği olmayan ihracat		O2	O2	O3

12. MSY tarafından yapılacak analiz sonucunda kuruluşun Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesi aşağıdaki şekilde belirlenir:

Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesi	
Y1	Kuruluşun değişim ve rekabet koşullarına uyum konusundaki farkındalığını düşük ve kuruluşun ürün/süreç/organizasyon/pazarlama yenilik faaliyeti yok
Y2	Kuruluşun yenilik alanında bazı faaliyetler gerçekleştirmiş ancak bu faaliyetlerin sürekliliğinin sağlanması ve elde edilen kazanımların içselleştirilmesinde sorunları var
Y3	Kuruluşun Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini sürekli olarak kendi bünyesinde yürütme kapasitesine sahip ancak fikri hakların korunması, işbirliği ağlarına katılım vb. konulara sorunları var
Y4	Kuruluşun Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinin kurumsal olarak yürüttüğü ancak bu süreçlerdeki iyileştirme alanlarında mentor dışardan katkı sunabilir

13. Bu çağrıda belirtilen KOBİ Olgunluk Seviyesi ve Ar-Ge ve Yenilik Kapasitesinin belirlenmesinde, sahada başarılı örnekleri olan ya da Arayüzün geliştirdiği/geliştireceği yöntem ve araçlar kullanılabilir. Ancak Mentörlük öncesi ve sonrası ölçüm ve değerlendirmelerin aynı yöntem ve ölçütlerle yapılması beklenmektedir. Arayüz kullanacağı yöntem ve araçlarla ilgili detayları başvuru dosyasında belirtmelidir. Arayüz adayının önereceği yöntem ve araçların etkinliği ve uygulanabilirliği panelde ayrıca değerlendirilecektir.

14. Bu çağrı kapsamında, söz konusu Mentor Havuzu bütün Arayüzlerin kullanımına açık olacaktır. **Bu Mentor Havuzunda kaydı olmayan kişilerin mentor olarak kullanılması mümkün değildir.**

15. Mentörlük hizmetinden faydalanacak KOBİ'lerin taleplerinin toplanması ve programa uygunluklarının değerlendirilmesi Arayüzün sorumluluğundadır.

5. Çağrıya Başvurabilecek Kuruluşlar:

1. Türkiye'de yerleşik sermaye şirketleri bu çağrıya başvuru yapabilir.

2. Başvuru yapacak şirketlerin KOBİ'lere yönelik mentörlük hizmeti verilmesi konusunda deneyime sahip olması gerekmektedir. Bu hususa ilişkin destekleyici dokümanlar başvuru ekinde sunulmalıdır.

3. Proje kapsamında yürütülecek faaliyetlerde, bir sektöre ve/veya bölgeye odaklanılması ve ayrıca aşağıdaki ve benzeri kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapılması önerilmektedir:

- Kalkınma ajansları
- Ticaret ve sanayi odaları
- İhracatçı birlikleri
- Mesleki ve sektörel sivil toplum kuruluşları
- Organize sanayi bölgeleri
- Teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri
- Teknoloji transfer ofisleri.

6. Proje Bütçesi ve Ödemeye İlişkin Esaslar:

Proje Bütçesi:

Proje bütçesi üst sınırı 750.000 (yedi yüz elli bin) TL'dir.

Destek Şekli ve Oranı:

%100 oranında hibe destek sağlanacaktır.

Desteklenen Gider Kalemleri:

1. Personel giderleri:

- a. Sadece PY ve MSY olarak görev yapacak personele ait giderler desteklenecektir.
- b. Desteklenecek personelin en az lisans mezunu olması ve çağrı kapsamı

bölümünde belirtilen şartları taşıması gerekmektedir.

2. Hizmet alımları:

- a. KOBİ'lere verilecek mentorluk hizmeti en fazla 400 (dört yüz) TL/saat brüt ücret üzerinden desteklenecektir. Mentörlük hizmeti verilecek KOBİ sayısı ve Çağrı kapsamında yer alan tabloya göre verilecek toplam mentorluk hizmeti süresi öngörülmesi ve toplam tutar bütçeye eklenmelidir.
- b. Mali rapor denetim ve tasdiki için ödenecek YMM ücreti Hizmet Alımları kalemi altında desteklenecektir.

3. Genel giderler: Dönemsel destek tutarının en fazla %15'i kadar genel gider desteği verilecektir. Genel giderler desteği için PRODİS üzerinde Proje Öneri Bilgileri Formu oluşturulurken genel giderler kalemi için bütçe girilmesi gerekmektedir.

7. Özel Şartlar

1. Destek kapsamına alınacak tutarın %25'i mahsuplaşma dönemine bırakılarak proje sonuç raporunda belirtilecek, KOBİ'lerin elde ettiği kazanımların TÜBİTAK tarafından başarılı bulunması halinde ödenecektir.
2. TÜBİTAK gerekli görmesi durumunda düzeltme veya ek bilgi talep edebilir.
3. TÜBİTAK projenin değerlendirme süreci sonunda projenin destek başlangıç tarihini ve proje süresini değiştirebilir.
4. PY ve MSY projede kilit personel niteliğinde olduklarından Arayüz bünyesinde istihdam edilmeleri zorunludur. Bu roller için dış kaynak kullanımı (danışmanlık ve hizmet alımı) KABUL EDİLMEYECEKTİR.
5. Güncellenen Mentor Havuzu tüm Arayüzlerin kullanımına açık olacaktır.
6. Mentor Havuzundaki her bir mentor destek süresi boyunca en fazla 6 KOBİ'ye hizmet verebilir.
7. Bu çağrı kapsamında mentorluk hizmeti alacak KOBİ'lerin, TÜBİTAK TEYDEB Programlarından en son desteklenen projesine ait Sözleşme Tarihinin 1 Ocak 2009 ve sonrası olması gerekmektedir.
8. Desteklenmesi uygun bulunan Arayüzler, verecekleri hizmetleri açıklayacakları bir etkinlik ile TÜBİTAK TEYDEB Programlarından destek alan KOBİ'lere tanıtılacaktır.
9. Destek süreci sonunda en başarılı uygulamaları gösteren Arayüzler ve başarılı performans gösteren KOBİ'ler ayrıca değerlendirilip kamu ile paylaşılacaktır. Hizmet alan KOBİ'lerin performansları;
  - Ciroda artış
  - Mevcut pazar payında artış
  - Yeni pazarlara giriş
  - Yurtdışına satış ya da mevcut yurtdışı satışlarında artış oranları ile ölçülecektir.

8. Değerlendirme Ölçütleri:

Çağrı başvuruları aşağıdaki ölçütlere göre panel yöntemi ile değerlendirilecektir.

1. Projenin teknolojik ve/veya teknik yeterliliği

- Proje amaç ve konusunun çağrı hedefleriyle örtüşmesi
- Projenin kavramsal bütünlüğü ve hedeflerinin açıklığı ve geçerliliği
- İlgili çağrı konusuna göre gerektiği durumlarda projenin yenilikçi yönü
- Önerilen yöntem, teknik ve/veya teknolojinin mükemmelliği ve etkinliği

2. Projenin Yapılabilirliği

- Kuruluşun/Ortaklığın projeye ilgili alt yapısı ve deneyimi
- Proje planı ve/veya iş planının uygulanabilirliği
- Personel, ekipman vd. kaynak talebinin uygunluğu ve gerekçelendirilmesi
- Varsa ortaklığın iş bölümü, yönetim yapısı ve dengesi

3. Projenin Etkisi

- İlgili program kapsamında çağrıda belirtilen beklenen etkilerle örtüşmesi
- Önerilen projenin Ulusal Yenilik Sistemine katkısı
- Önerilen metodun uluslararası geçerliliği ve rekabetçiliği

9. Destek ve İzleme Süreci:

1. Destek başlangıç tarihi 3 Şubat 2020 olarak belirlenmiştir.
2. Proje destek süresi, ilk 6 ay eşleştirme; son 18 ay uygulama olacak şekilde en fazla 24 aydır.
3. İzleme süreci altışar aylık dönemler ile yürütülecektir.
4. Desteklenmesi uygun bulunan Arayüzler destek sürecinin başlamasından itibaren ilk 3 ay içinde mevcut havuzda bulunmayan ancak yeterli deneyim ve birikime sahip ve 3. bölüm 4. maddede açıklanan mentor niteliklerine uygun mentor adaylarını önerebilirler. Mentor havuzu güncelleme önerileri bir defaya mahsus projenin 3.ayının sonuna kadar web sayfasında yayınlanacak form ile TÜBİTAK'a iletilecektir. TÜBİTAK değerlendirmesi sonucunda nitelikleri uygun bulunan mentor adayları havuza dâhil edilerek desteklenebilecektir. Söz konusu Mentor Havuzu bütün Arayüzlerin kullanımına açık olacaktır. Bu Mentor Havuzunda kaydı olmayan kişilerin mentor olarak kullanılması mümkün değildir.
5. Desteklenecek projelerin sözleşmesinde proje dönem tarihleri belirtilir.
6. Proje yürütücüsü her dönem sonunda proje faaliyetlerini içeren dönemsel faaliyet raporunu hazırlar ve TÜBİTAK'a dönem bitiş tarihinden sonraki iki ay içinde sunar.
7. Arayüz TÜBİTAK'ın para transferi yapabileceği ve yapılan ödemeleri denetleyebileceği projeye özel bir banka hesabı açtıracaktır.
8. Proje kapsamında Arayüze yapılacak destek ödemeleri, her dönemin sonunda sunulacak olan Faaliyet Raporu değerlendirmesinin tamamlanmasını takiben, o dönem için destek kapsamına alınan bütçe esas alınarak Arayüz tarafından açılacak özel hesaba transfer edilir.
9. Arayüzlerin teminat karşılığında ön ödeme talepleri 1601 Programı Uygulama Esasları hükümleri çerçevesinde değerlendirilir.

10. Çağrı ve Proje Takvimi:

Ařama	Tarih
PRODİS üzerinden ön kayıt işlemlerinin gerçekleştirilmesi	15.04.2019 – 31.05.2019
Ön kayıtta eksik belgelerin tamamlanması	01.06.2019 – 15.06.2019
Başvuruların TÜBİTAK'a sunulması	01.06.2019 – 16.07.2019
Sonuçların Açıklanması	Ağustos 2019
TÜBİTAK Mentor Arayüzleri Tanıtım Etkinliği	Eylül 2019
Destek başlangıcı	3 Şubat 2020

11. Başvuru Şekli:

1. Başvurular çevrimiçi olarak PRODİS üzerinden TÜBİTAK'a gönderilecektir. PRODİS uygulamasına <https://eteydeb.tubitak.gov.tr> adresinden erişilebilir.

12. İlgili Dokümanlar:

1. 1601 Yenilik ve Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı Uygulama Esasları
2. Proje Öneri Bilgileri Formu (Başvurular çevrimiçi alınacaktır.)

13. Diğer Hususlar:

1. TÜBİTAK, bu çağrıda belirtilen hususlarda ve programa ilişkin diğer dokümanlarda değişiklik yapma hakkını saklı tutar.
2. TÜBİTAK'ın desteklenen gider kalemlerinde değişiklik yapması durumunda Arayüzler bu değişikliklere göre projelerini yürütür.
3. TÜBİTAK'ın çağrıda belirttiği kapsamda değişiklik yapması halinde TÜBİTAK bu değişiklikleri Arayüzlere bildirir ve Arayüzler bu değişiklikleri uygular.
4. 1601 Yenilik ve Girişimcilik Alanlarında Kapasite Artırılmasına Yönelik Destek Programı Uygulama Esaslarında değişiklik yapılması durumunda TÜBİTAK bu değişiklikleri Arayüzlere bildirir ve Arayüzler bu değişiklikleri uygular.

Bilgi İçin:

E. Merih HİMMETOĐLU
TEYDEB Girişimcilik Destekleme Grubu
Tel: 0 312 298 9443
E-posta: merih.himmetoglu@tubitak.gov.tr